1830. No. 20.
LEEUWARDER COURANT.
DINGSDAG den 9 MAART.

DUITSCHLAND.

AUGSBURG, *den* 28 *Februarij*. Een berigt in onze *Allg. Zeitung*, den 15 dezer van de Servische grenzen gedagteekend, berigt dat de amnestie, door de Porte verleend, in Servie afgekondigd is en uitgevoerd wordt; verscheidene personen die, ter zake der onlusten van het vorige jaar te Zwornik, in de vesting Schabatz gevangen zaten, waren reeds werkelijk ontslagen; de inlijving der 6 districten werd eerlang verwacht. — Tegen de Albanezen des pacha's van Scutari, die op hunnen aftogt vele buitensporigheden gepleegd hadden, was door de Porte eene onderzoeking- en straf-commissie benoemd. — Aan de Turken van Giurgewo had generaal *Diebitsch* eenen langeren termijn tot verkoop hunner goederen ingewilligd.

Een brief uit Parijs in het zelfde blad zegt, dat de afschaffing van de slavernij der Christenen bij de Barbarijërs en de ontheffing van alle schatpligtigheid aan dezelve het doel en zoo men hoopt de vrucht der Fransche expeditie zullen wezen.

ENGELAND.

LONDEN, *den* 4 *Maart*. Van New-York varen geregeld drie en veertig stoombooten naar verschillende bestemmingsplaatsen af. Te Cincinnati zijn er dertig in werking en elf staan op stapel. Op alle groote rivieren van Noord Amerika ziet men prachtig versierde stoombooten heen en weder varen. De Amerikaansche Scheepsbouwmeesters gebruiken schier uitsluitend rood Cederhout, Acacia en Moerbeziehout, welke erkend zijn langer dan eenige andere houtsoort te kunnen duren.

FRANKRIJK.

PARIJS, *den* 2 *Maart*. De generaals, die gekozen zijn om tot de Afrikaansche expeditie te behooren, hebben Zaturdag avond hunne aanstellingen ontvangen, met order om zich gereed te houden, ten einde op den eersten wenk te kunnen vertrekken.

De vice-admiraal *Duperré* wordt te Toulon verwacht met de contre-admiraals baron *Roussin* en *de Mackau*, en de scheeps-kapiteinen *Villaret Joyeuse*, *Hugon* en *Latreyte*. De contre-admiraals *de Rosamel* en *Roussin* zullen onder de orders van admiraal *Duperré* dienen. De heer *de Mackau* schijnt chef van den staf te moeten worden, waartoe waarschijnlijk ook de hierboven genoemde drie scheeps-kapiteinen zullen behooren.

Volgens den *Constitutionnel* herhalen de bijzondere brieven uit Griekenland dat men aldaar op alle punten formele protesten teekent, tegen alle poging om de natie eenen vreemden vorst op te dringen, of dezelve een gouvernement op te leggen, hetwelk niet het gevolg zoude wezen der vrije beraadslagingen van de vertegenwoordigers van het volk.

Overeenkomstig de vroegere ordonnantie zijn de Fransche Kamers heden door den Koning geopend geworden, bij welke gelegenheid Z. M. de volgende aanspraak heeft gehouden:

Mijne Heeren!

Het is steeds met vertrouwen, dat ik de Pairs des Rijks en de Afgevaardigden der Departementen rondom mijnen troon vereenig.

Sedert uwe laatste zitting hebben gewigtige gebeurtenissen den vrede van Europa bevestigd en eensgezindheid vastgesteld tusschen mijne Geallieerden en mij, tot heil der volken.

In het Oosten is het oorlogsvuur uitgedoofd; de gematigdheid des overwinnaars en de minnelijke tusschenkomst der mogendheden hebben gezamenlijk, terwijl zij het Ottomannische rijk voor de hetzelve bedreigende rampen bewaarden, het evenwigt in stand gehouden en de oude betrekkingen der staten versterkt.

Onder de bescherming der mogendheden, die het traktaat van 6 Julij onderteekend hebben, zal het onafhankelijke Griekenland uit deszelfs puinen herrijzen; de keuze van den, tot beheersching van dien staat geroepen Prins doet genoegzaam blijken van de belanglooze en vredelievende bedoelingen der Vorsten.

Op dit oogenblik zet ik, in gemeenschap met mijne Geallieerden, onderhandelingen voort waarvan de strekking is om tusschen de Vorsten van het Huis van Braganza eene, voor de rust des Schier-eilands noodwendige verzoening tot stand te brengen.

Te midden der zwaarwigtige aangelegenheden welke Europa had te behandelen, heb ik de uitwerking mijner regtmatige gramschap tegen eene Barbarijsche mogendheid voor eene wijl moeten zonder gevolg laten; thans echter kan ik den mijne vlag aangedanen hoon niet langer ongestraft laten; de schitterende voldoening, welke ik mij wil verschaffen en alzoo Frankrijks eer zal herstellen, moet, onder medewerking van den Almagtigen, ten voordeele der Christenheid uitvallen.

De rekeningen der ontvangsten en uitgaven zullen, gelijkelijk met den staat der benoodigheden en der hulpbronnen voor de dienst van 1830, aan u worden voorgelegd. Ik heb het genoegen te ontwaren dat de inkomsten van 1829, hoezeer, in vergelijking met het vorige jaar, eene vermindering hebbende doen blijken, evenwel de begrootingen van het budget zijn te boven gegaan.

Eene kortelings gedane operatie heeft voldingend den interest doen kennen, waartegen leeningen genegocieerd kunnen worden; zij heeft de mogelijkheid bewaarheid dat de lasten van den staat kunnen onderschraagd worden. Eene wet betrekkelijk de amortisatie zal u worden aangeboden; deze zal in verband staan met een plan van terugbetaling of inwisseling dat, wij hopen zulks, in overeenstemming brengen zal hetgeen de contribuabelen van onze vaderlijke zorg verwachten, met de regtvaardigheid en welwillendheid, welke wij verschuldigd zijn aan diegenen onzer onderdanen, die hunne kapitalen in de publieke fondsen hebben belegd; de maatregelen, waarover gij zult te delibereren hebben, moeten aan al deze belangen voldoen; zij zullen de middelen kunnen en aan de hand geven om, zonder nieuwe opofferingen, en binnen weinige jaren, te voorzien in de uitgaven, welke de vestingwerken, de te eindigen arbeid in de havens, het herstel der wegen en de voltooijing der kanalen, voor de verdediging des rijks, voor de welvaart van landbouw en koophandel zoo gebiedend eischen.

Gij zult u ook onledig moeten houden met onderscheiden wetten betrekkelijk de regterlijke magt, met verschillende ontwerpen van algemeen bestuur, en met eenige maatregelen ter verbetering van het lot der gepensioneerde militairen.

Ik heb met deernis het lijden aangezien, hetwelk een lange en nijpende winter mijn volk deed ondervinden; doch de weldadigheid heeft menigvuldigen bijstand geleverd, en met levendig genoegen heb ik het edelmoedige zorgbetoon aanschouwd, hetwelk op alle punten des rijks, en wel bijzonderlijk in mijne goede stad Parijs, aan de behoeftigen is besteed geworden.

Het eerste verlangen van mijn hart, Mijne Heeren, is Frankrijk gelukkig en geëerbiedigd te zien, al den rijkdom van deszelfs grond en kunstvlijt zich te zien ontwikkelen, en het, in vrede, genot te zien hebben van de instellingen, wier weldaad ik den vasten wil heb te bevestigen en te waarborgen; het Charter heeft de openbare vrijheden gesteld onder de beschermende regten mijner kroon; die regten zijn heilig; de pligt jegens mijn volk vordert dat ik dezelve ongeschonden aan mijne opvolgers overdrage.

Pairs van Frankrijk, Afgevaardigden uit de Departementen: ik twijfel niet aan uwe medewerking ter verkrijging van het goed, dat ik wil stichten; alle trouwelooze inblazingen, welke kwaadwilligheid trachten mogt te verbreiden, zult gij van u weren; ingeval misdadige kuiperijen aan mijn gouvernement hindernissen mogten in den weg leggen, welke ik niet wil bevroeden, alsdan zou ik de kracht om die te overkomen vinden in mijn voornemen om den algemeenen vrede te handhaven, in het regtmatige vertrouwen der Franschen en in de liefde, welke zij steeds jegens hunne Koningen hebben aan den dag gelegd.

NEDERLANDEN.

BRUSSEL, *den* 2 *Maart*. In de *Gazette des Pays-Bas* van heden leest men: „Wij vernemen dat bij ordonnantie van de raadkamer van de regtbank van eersten aanleg van Brussel, van heden, de heeren *Louis de Potter* (veroordeeld en in hechtenis wegens staatkundige overtreding); *François Tielemans*, oud 30 jaren, referendaris bij het departement van buitenlandsche zaken; *Adolph Bartels*, oud 27 jaren, redacteur van het dagblad *le Catolique*; *J. J. Coché-Mommens* drukker en uitgever van den *Courrier des Pays-Bas*; *Eduard Vanderstraeten*, drukker en uitgever van de *Belge ou l' Ami du Roi et de la Patrie*, en *J. B. de Neve*, drukker en uitgever van *le Catolique* en van de *Vaderlander*, beschuldigd als aanleggers, mede-aanleggers of medepligtigen en bij onderlinge verbinding [connexité], *van aanslag en van zamenzwering om het gouvernement te vernietigen of te veranderen*, crimineel naar de kamer ter beschuldiging verzonden zijn geworden."

Een Belgisch koperslager heeft het middel gevonden om gebersten klokken te herstellen en derzelver toon terug te geven. Lang en vergeefs is dit middel gezocht.

'sGRAVENHAGE, *den* 2 *Maart*. Heden hebben H. H. E. E. de heeren ministers van justitie en financien de bijeenkomst der centrale sectie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal bijgewoond, ten einde gemaakte bedenkingen, betrekkelijk aanhangige wetten toe te lichten. — De bedenkingen betroffen het wetboek van strafvordering en de voordragt wegens de heffing der accijnsen.

De voordragten aangaande het onderwijs en de drukpers hebben veel tegenstand ontmoet, zoo wel van de Noordelijke als van de Zuidelijke leden. — Velen der eerstgenoemde hebben begrepen, dat de verordeningen op het onderwijs aan eene herziening moesten worden onderworpen. — de bedenkingen ten aanzien van de wet op de drukpers hebben haren grond gevonden, niet in de meening, dat de tegenwoordige verordeningen voldoende zouden zijn, maar in het denkbeeld, dat de onderhavige voordragt te onbepaald was.

Men verzekert, dat het laatste verzoek van den baron *de Stassart*, ter zake van het wachtgeld, zoude zijn afgeslagen.

Binnen eenige dagen zal de commissie tot de petitien van de Tweede Kamer der Staten-Generaal haar rapport over de zoogenaamde grieven uitbrengen, en de heer *Donker Curtius* tevens zijne aangekondigde daartoe betrekkelijke motie doen.

Men verneemt, dat Zijner Majesteits corvet *de Syrene*, kapitein *van der Graaf*, die zich thans in de Middellandsche Zee bevindt, naar de Westindiën zal vertrekken, om aldaar de corvet *de Panther* af te lossen, die naar het vaderland terug moet keeren.

AMSTERDAM, *den* 5 *Maart*. Extract uit een brief van Batavia in d. d. 3 November 1829, aan een huis van commercie alhier: „De zaken op Java nemen hoe langer hoe meer eene gunstige keer, daar de vermaarde *Sentot* in onderwerping is gekomen. — Deze als de eerste en knapste bevelhebber van *Dipo Negoro* heeft ons altijd veel kwaad gedaan, daar hij met beleid en persoonlijke dapperheid zijne troepen goed wist aan te voeren, en de eenigste was waar onze kolonnes als het ware respect voor hadden, hebbende hij aan verscheidene groot verlies toegebragt. — Door zijne overkomst met een grooten aanhang blijft *Dipo Negoro* als het ware alleen, en als men zijne schuilhoeken maar wist, was misschien de oorlog geheel gedaan. — de onlusten op de Molukkes zijn ook weder geheel gestild, en wij wachten hier dagelijks den heer *Merkus*, die als commissaris naar Amboina, enz. is geweest en nu weder met Zr. Ms. corvet *Comeet*, te Sourabaija is aangekomen. — Zie hier al het nieuws van Java, dat wij denken UEd. eenigzins kan interesseren."

GORINCHEM, *den* 2 *Maart*. Na dat de riviertoestand op laatstleden Zaturdag eene algemeene bezorgdheid had verwekt, hebben de sterke winden van den volgenden nacht, op eene buitengemeen voorspoedige wijze het losgaan van de rivier voor deze stad en benedenwaarts bevorderd, zoo dat wij het genoegen hadden, haar bij het aanbreken van den Zondag geheel open en vrij van ijs te zien. Te Vuren, een uur boven deze stad, had het ijs zich evenwel bevangen en het water tot eene bedenkelijke hoogte terug gehouden, doch tot aller vreugde zagen wij omstreeks den middag, ook het ijs van daar afdrijven; waardoor de rivier wel sterk wassende werd, doch bij de zekerheid dat de killen open waren, geene groote bezorgdheid kon ontstaan. Op gisteren is er wederom eene groote menigte zwaar ijs afgekomen van de ijsbezetting die zich eerst te Gent en daarna te Leut had gevormd; zoo dat er op de Waal en Merwede geen vastzittend ijs meer gevonden wordt.

UTRECHT, *den* 3 *Maart*. Men kan met genoegen berigten, dat het losgaan onzer rivieren, de kruijing en het afdrijven van het ijs, in dit jaar, zonder ongelukken van aanbelang heeft plaats gehad. De overstrooming van Ubbergen enz., in Gelderland, is te bejammeren, doch bij het lang digtzitten der beneden-rivieren en het dikke ijs in dezelve, is men niet zonder ongerustheid voor grootere rampen geweest, welke gelukkiglijk zijn afgeweerd.

LEEUWARDEN, *den* 8 *Maart*. De verschillende berigten wegens den staat der rivieren luiden, over het algemeen, gunstig; het water stond lager dan in de vorige dagen. Alleen zijn de berigten uit Nijmegen minder geruststellende, met opzigt tot de doorbraak van den Ooyschen dijk, waardoor de polders Ooy, Mellingen, Duffelt en de straatweg van Nijmegen op Cleef geinundeerd werden en waarbij de stad Cranenburg en Cleef niet verschoond zijn gebleven. Het inundatiewater ontlastte zich nogtans reeds door den overlaat van de Ooy, met een verval van 0,50 el. Verders meldt men van daar, dat de deuren uit de sluis te Dreumel waren weggeslagen, waardoor het benedenste gedeelte van den polder Maas en Waal overstroomd is. Men had alle pogingen aangewend, om die sluis te digten, hetgeen nogtans, bij het afzenden van dit berigt, nog niet gelukt was. Te Gorcum was alles wel en het water vallende. Den 2 is de stoomboot uit 's Hertogenbosch aldaar wederom voor de eerstemaal aangekomen.

De *National* heeft in een bijvoegsel, onder den titel van: *Toestand, der periodieke drukpers in de Zuidelijke provincien van Nederland*, bijeengebragt al de buitensporige uitdrukkingen, van welke de hevigste oppositiebladen zich sedert eenigen tijd tegen den Koning, tegen den Prins van Oranje, tegen het gouvernement en tegen de ministers bediend hebben. De redacteurs van genoemd blad zeggen, dat zij het van belang geoordeeld hebben, zulk eene verzameling in het licht te geven in deze oogenblikken, nu de wetgevende magt over de wet op de drukpers zal beraadslagen.

De bladen der oppositie zijn hierover ten uiterste verstoord en laten zich in bittere taal deswege uit.

In de gehouden zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, den 4 dezer, is ingekomen eene koninklijke boodschap, geleidende een ontwerp van wet, strekkende om het amortisatie-syndicaat te autoriseren om deszelfs tegen 4½ prCt. loopende schuldbekentenissen, naar gelang van omstandigheden, in te trekken en te vernietigen, en tot dat einde uit te geven schuldbekentenissen van mindere rente; zonder dat daarnit voor den staat eenige grootere verpligtingen zullen kunnen voortvloeijen dan bij de wetten en laatstelijk die van 24 December 1829 vastgesteld zijn. Overigens zal het amortisatie-syndicaat tot opgemelde vernietiging van oude, en uitgifte van nieuwe minder rentende schuldbekentenissen niet vermogen over te gaan dan op uitdrukkelijke goedkeuring en autorisatie van Z. M., terwijl in 1838, bij de overlegging van den tienjarigen staat van het amortisatie-syndicaat, aan de Staten-Generaal opening zal worden gegeven van den uitslag der besparingen, welke door de krachtens deze wet te nemen maatregelen zullen zijn verkregen. — Deze stukken zijn naar de afdeelingen verzonden.

Na dat vervolgens bij monde van de heeren *van Tuyl* en *van Dam* nog eenige rapporten op verzoekschriften van weinig algemeen belang uitgebragt waren, is de openbare zitting opgeheven, en heeft zich de Kamer in comité-generaal begeven, waarin, naar men verzekert, eene koninklijke boodschap is ingekomen betrekkelijk de accijnswetten.

MENGELWERK.

OOK IETS OVER *Weduwen- en Lijfrente-Fondsen*, EN OVER HET AL OF NIET BESTAAN VAN GOEDE STERFTELIJSTEN EN VAN ANDERE TOT BEREKENING VAN DIE FONDSEN VOLSTREKT ONONTBEERLIJKE OPGAVEN.

MIJN HEER DE REDACTEUR!

In zoo verre UEd. de zaak daartoe gewigtig genoeg acht, verzoek ik UEd. om aan de navolgende bedenkingen een plaatsje in eene uwer eerste Couranten te willen gunnen: —

In de Arnhemsche Courant van den 30 Januarij ll. no. 13, leest men, in eene bijdrage van de Heeren B. F. en O., te Amsterdam, eenige goede aanmerkingen omtrent *Weduwen-Fondsen*, ook met betrekking tot de, onlangs, te dier stede, in het licht verschenen werkjes van de Heeren *Lobatto* en Grave *van Limburg Stirum*, beiden verdienstelijke ambtenaren van het Algemeen Bestuur.

Eene dier aanmerkingen echter, „volgens welke op *de noodzakelijkheid, om fondsen uit een groot aantal deelnemers te doen bestaan*, nog wel iets zou zijn af te „dingen," is mij voorgekomen, niet zeer gegrond te zijn, en ongelukkig voedsel te kunnen geven aan het denkbeeld, (dat tegenwoordig maar al te zeer veld wint,) als of het getal der leden niets afdoet tot de deugdelijkheid van het fonds.

Men verlieze toch niet uit het oog, dat het achteruitgaan van vele Weduwen-Fondsen, *meer* in de moeijelijkheid, zoo niet onmogelijkheid, om zoodanig fonds naauwkeurig te berekenen, — in den veranderden stand der Lands effecten, — in de handelingen der Directien, — of in de oneenigheid der leden, dan wel in het *aantal* dezer laatsten te zoeken is; dat, integendeel, de kracht van elke nuttige vereeniging, ook een goed gedeelte, in het getal der deelnemers ligt opgesloten, en dat daarom ook zelfs fondsen, die den lof wegdragen, van, *zoo goed mogelijk*, berekend te zijn, niet zoo zouden kunnen bestaan, wanneer het getal hunner aandeelhebbers zeer gering blijft.

De reden hiervan is duidelijk: Om met weinige leden te kunnen werken, moeten de bijdragen zoo verbazend hoog zijn, dat zij, voor welke de fondsen eigenlijk moe-

ten bestemd zijn, die niet kunnen betalen, of dat de genen, die in staat zijn zooda-
nige belangrijke uitgaven te doen, hunne gelden liever elders beleggen, als wanneer
zij tevens het *dadelijk* genot van eenige renten hebben.

Volgens mijne wijze van zien, is het bestaan van fondsen, zonder kansrekening, een hersenschimmig denkbeeld, en kan althans, wat de Weduwenbeursen aanbelangt, geen ontwerp in practijk gebragt worden en lang in werking blijven, waarvan de bijdragen zoo hoog gesteld zijn, dat, bij het aanwezen van b. v. nog geen 100 leden, evenwel redelijke uitkeeringen kunnen geschieden, ja, dat zelfs, *in geen geval*, zich eenig te kort kan opdoen.

En hier komt, vooral met opzigt tot de Weduwen-Fondsen, ongelukkig nog bij, dat de leer der waarschijnlijkheden, welke met vrucht op zoo vele instellingen is toe te passen, minder kan worden aangewend voor de genoemde fondsen, en deze dus, in den tegenwoordigen stand der zaken, in weerwil van de aanlokkelijkste onderstellingen en van de schoonste theorien, nimmer als bestendig houdbaar zijn te achten, ten ware dezelve een waarborg in het Gouvernement mogten vinden.

Het is trouwens niet tegen te spreken, dat geene Sterftelijsten of bevolkings berekeningen hier een allezins goeden grondslag kunnen opleveren, *vooreerst*, om dat dergelijke naauwkeurige en volledige lijsten nog niet bestaan, en *ten anderen*, omdat al de vereischte opgaven uit de registers van den burgerlijken staat bezwaarlijk kunnen worden verkregen. Om een volkomen goed Weduwen-Fonds te kunnen daarstellen, zou men behooren te hebben:

Juiste bevolkings staten, hoedanige men nu eerst voor het Nederlandsche Rijk zal bekomen.

Officiële opgaven der huwelijken, geboorten en sterfgevallen, en

Aanwijzing der preciese verhouding, zoo tusschen de bevolking en het getal der getrouwden, geborenen, overledenen, enz., als tusschen de gehuwden onderling —

en, dat alles voor alle de plaatsen, tot welke men het fonds zou willen uitstrekken. — *Halley*, *Kerseboom*, *Wargentin*, *Deparcieur*, *Susmilch*, *Messance*, *Simpson*, *Lambert* en anderen, welke gepoogd hebben, met de onder hun bereik gevallen middelen, de bedoelde verhoudingen, (deels plaatselijk, deels meer in het groot), naauwkeurig op te sporen, hebben allen zeer verschillende resultaten bekomen, en de belangrijke afwijkingen, in de onderscheidene landen, ja in de deelen van hetzelfde land en soms van dezelfde provincie waargenomen, gevoegd bij de verschillende uitkomsten van eene menigte met elkander vergeleken jaren, moeten dus leiden tot de gevolgtrekking, dat de zoo noodige proportie, welke tot algemeene toetsteen zou moeten dienen, *nog niet gevonden is*, en ook niet zoo gemakkelijk zal kunnen gevonden worden.

Neemt men dit alles in aanmerking, dan laat het zich nog al begrijpen, dat de oprigters van vele fondsen, de mogelijkheid of waarschijnlijkheid van een te kort, in toekomstige tijden, voorziende, dat te kort door verhooging van de contributien of buitengewone omslagen, hebben willen dekken. De ondervinding leert intusschen, dat dit middel niet zeer krachtig werkt, vermits de leden daarin al ligt een reden vinden, om het fonds te verlaten; terwijl schier ieder gedrukt of verachterd fonds een ander nevens zich ziet verrijzen, hetwelk, zich zelf allen mogelijken lof toezwaaijende, aan de anderen alle mogelijke afbreuk tracht te doen.

Van welken kant men dus de zaak der Weduwen-beurzen beziet, zal men moeten erkennen, dat de vraag, of er wel *één*, op den duur (anders dan op den voet van een Rijks Weduwen-fonds) zal kunnen bestaan, of ten minsten aan het doel der oprigting van zoodanige beurs steeds zal kunnen beantwoorden, thans nog *niet toestemmend* is op te lossen. En voorzeker zou dit ook het geval moeten wezen met andere onderlinge vereenigingen, ware het niet, dat deze doorgaans vaste sommen op vaste tijdstippen uitkeeren, waarop de sterftekansen gewisselijk ook grooten invloed hebben, maar waardoor toch wordt veroorzaakt, dat men, lang te voren, zeer precies kan nagaan, hoe veel men, in het vervolg, jaarlijks, *ten hoogste* zal hebben uit te keeren; waarvan, bij Weduwen-fondsen, vooral, nooit de zekerheid is te verkrijgen. Duidelijk is dit, b. v. aangaande een dier fondsen (de Maatschappij *tot heil der Vrouwen*) uit de Arnhemsche Courant van den 31 Januarij 1829, No. 14, gebleken, hoezeer aldaar overigens geredeneerd is in de onderstelling niet alleen eener onbepaalde beschikking over de contributien, hetwelk met het nog bestaande reglement strijdt, maar ook in die eener *aanhoudende aanwinst* van eenige *nieuwe* leden, en te gelijk, zoo het schijnt, in het vooruitzigt eener *vermenging van de 3 afdeelingen* van dat fonds, — drie middelen, waarop, in den tegenwoordigen tijd, nu het vertrouwen op de fondsen zoo afgenomen is, misschien niet meer valt te rekenen. Bij deze en diergelijke inrigtingen heeft men thans slechts te onderzoeken, wat elk jaar zal te betalen zijn, en welke middelen daartegen over zullen staan, ter bestrijding; vermits, bijaldien dan blijkt, dat er eenig te kort zal bestaan, men in tijds zal kunnen laten berekenen, wat ieder lid heeft bijgedragen, en wat hij, in vergelijking met de waarde zijner jaarwedde, *op het oogenblik der trekking*, had behooren bij te dragen, zoodat, ter voorkoming van een toekomstigen omslag, tot welke alle de leden zich stellig verbonden hebben, het te weinig gefourneerde in eens of in termijnen zou kunnen worden aangezuiverd, of wel overeengekomen, om dat te weinig betaalde over eenige trekkingsjaren om te slaan, en alzoo op de jaarwedden zelve in te houden, terwijl het door anderen *te veel betaalde* zou dienen te worden gerestitueerd. Want, mogten op dien voet de jongste leden *aanvankelijk* maar b. v. 25, 50 of 75 pCt. genieten, de oudsten zouden dan toch *dadelijk* het *volle* genot der uitkeering erlangen, en zelfs zoude, door eene sluiting der inrigting en door het verleenen van voorschotten van de eene afdeeling aan de andere, en verder ook door het afschrijven der kapitalen op dien tijd, dat het gezamenlijk bedrag der jaarlijksche uitkeeringen zal gaan afnemen, de *vervroeging der* VOLLE *uitkeering* aan *allen*, kunnen worden bevorderd.

Ik wil hier liefst niet vooruitloopen aan de werkzaamheden der commissiën tot herziening der berekeningen, noch der daartoe verzochte wiskundigen, doch vermeen evenwel aan die heeren in overweging te mogen geven, of eene maatschappij, die blijkbaar op de, bij niet weinige Amsterdamsche fondsen gevolgde, en ook door den kundigen *Ramakers* vermelde, maar daarom niet te min niet meer applicable of wel onjuiste, mededeelingen van *Suszmilch*, en alzoo op gebrekkige lijsten en verhoudingen gevestigd was, en bij welke, even min als bij andere fondsen, genoeg gerekend is op de zoo vaak, in haar nadeel, veranderde *cours der effecten*, niet met 1831 diende te worden gesloten, en vervangen door eene andere beter berekende en niet in afdeelingen gesplitste; dan wel nu nog gebruik te maken van de boven aangestipte drie middelen, die in de Arnhemsche Courant van 31 Januarij 1829 zijn opgegeven, en die, hoe verkieslijk dezelve ook destijds moesten voorkomen, thans minder aanneemlijk schijnen te zijn geworden, niet enkel om het daarna te gronde gaan of niet tot stand komen van andere fondsen, maar ook ten gevolge van de sedert plaats gehad hebbende onkiesche aanvallen en *bedekte* ondermijningen.

Bij deze gelegenheid moet ik, ter gerustsstelling van vele leden, observeren, dat uit het voorafgaande volgt, dat de schrijver van het Groninger boeksken: *Gedachten over het Weduwen-Fonds*: VOOR HET TOEKOMENDE, zeer heeft misgetast in het eenigermate *gelijk* stellen van *dit* fonds met het fonds: *tot heil der Vrouwen*.

Als dit laatste volstrekt geene verandering onderging, dan nog zou de 1ste afdeeling ZEKER niet vóór in 1854, de 2de niet voor in 1843 en de 3de niet voor in 1837 een te kort kunnen bekomen, (hetgeen, in het voorbijgaan gezegd, nog al wat verschilt van 1832, 1833 en 1834, zoo als men wel eens vrij boos beweerd heeft), doch laat men het te weinig gefourneerde op de bovenvermelde of soortgelijke niet drukkende wijze aanzuiveren, en het te veel betaalde restitueren, (hetwelk mij billijk toeschijnt), dan is er niet eene reden, om de voortdurende weldadige werking van dit fonds te belemmeren.

Bij het fonds: *Voor het toekomende*, daarentegen, is men, om de aangewezene oorzaken, nu bereids verpligt de ontbinding voor te stellen; van hoedanige ontbinding ook zelfs questie schijnt te zijn bij het Weduwen-Fonds van den even kundigen als geachten *Prinsen*, te Haarlem; terwijl ondertusschen een diergelijk voorstel tot dissolutie, bij het fonds *tot heil der Vrouwen* gedaan wordende niet minder dwaas zoude zijn dan dat, om het te kort, zoodra zich hetzelve zal, hebben voorgedaan, over de leden om te slaan, ten einde toch maar het *gantsche kapitaal* onder de *vijftig langst levenden* zoude kunnen worden verdeeld, welke propositie ik echter eenmaal in goeden ernst heb hooren doen.

Deze brief, als misschien al te groot, moetende besluiten, betuig ik mijn wensch en hoop, dat het fonds *tot heil der Vrouwen*, (hetwelk, juist omdat het geen *Weduwen-Fonds* is, naar mijn idee, zoo goed te behouden is,) eerlang in het bezit van naauwkeurige berekeningen zal zijn, ten bewijze, dat hetzelve niet slechts voor de oudste leden, die nu, (dat is van 1 Januarij 1830 af,) reeds van *f* 100 tot *f* 600 's jaars trekken, maar ook voor de jongste en langstlevende der gezamenlijke leden, een duurzamen waarborg aanbiedt, — hetzij tot zeker behoud van de helft, ⅔, of een ander *vast* gedeelte dier som, per jaar, welligt met een jaarlijksch surplus, na opneming van den waren stand der kas; — hetzij, des verkozen wordende, van die volle som; — en dat wijders, (behoudens beter oordeel) eene prijsvraag moge worden uitgeschreven, ter verkrijging, zoo mogelijk, van een goed plan voor een doeltreffend en niet te bezwarend Weduwen-fonds, gestaafd door echte Sterftelijsten en andere opgaven, met goedkeuring van het burgerlijk bestuur, uit de registers van den civielen stand te trekken; ten behoeve van welk fonds, even zeer als ten behoeve van lijfrente- en andere maatschappijen, dan mogelijk ook, over de nuttigheid van het daarstellen van reserve-kassen zou kunnen worden gedacht.

Nog één verzoek had ik haast vergeten hierbij te voegen aan die leden van Lijfrente — en Weduwen fondsen, die voornemens zijn, het vroeger door den Boekverkooper *Blussé* geannonceerde boekje uittegeven; en dat verzoek is, — om toch in *dit* jaar hun geschrift te pogen verkrijgbaar te stellen, alzoo, ook in dit zelfde jaar, be-
halve het beloofde nieuwe plan voor het fonds: *tot heil der Vrouwen*, nog nieuwe fondsen, (zoo men verzekert) in Amsterdem, Overijssel en Utrecht zullen worden beproefd, en het voorzeker nuttig is, eene zaak, als die der fondsen, van onderscheidene kanten, te leeren beschouwen; deelende ik niet in het gevoelen van hen, die vermeenen het verder schrijven over die instellingen te moeten ontraden, — mits men maar bescheiden zij en zich niet met de schrijvers van zoogenoemde blaauwboekjes gelijk stelle.

Ik ben &c.

H. M. v. D. ****.

NB. Wij hebben dezen brief geene plaats kunnen weigeren, om dat de Schrijver eenige niet onbelangrijke oogpunten, waarin hij de zaak beschouwt, aangeeft; ofschoon anderzins de berekeningen der Deskundigen betrekkelijk de Maatschappij: *Tot Heil der Vrouwen*, nog niet bekend zijn, en zijne stellingen dus daarmede niet kunnen worden vergeleken. Naar wij vernemen, zal weldra in dat opzigt aan de begeerte der belanghebbenden worden voldaan, terwijl men reden heeft te veronderstellen, dat de stand der Maatschappij vooral niet minder gunstig is, dan de briefschrijver gelooft, en dat er al thans nog geene aanleiding bestaat om te wenschen, dat de deelneming zoude worden gesloten.

DE REDACTIE.

MIJN HEER DE REDACTEUR!

Met het meeste genoegen las ik in uw geacht Mengelwerk het stukje getiteld DOKKUM. Ja waarlijk, was het niet reeds op zich zelven eene kleingeestige dwaasheid, of is dit te zacht, eene hoogst onregtvaardige laatdunkendheid, om eene geheele stad met alle hare inwoners der bespotting prijs te geven, dan nog verdiende misschien geene der elf Friesche Steden dit harde lot minder dan *Dockum*. Is er wel eene, het sterk bevolkte en aanzienlijker Leeuwarden, en Franeker, waar sints eeuwen een zetel van geleerdheid bloeide, uitgezonderd, welke een zoo groot aantal geleerde en te regt beroemde mannen, als binnen hare vesten geboren, kan opnoemen? Het is waar, men heeft wel eens gezegd, „ een groot man te hebben opgeleverd, is al zeer weinig eer voor een land of stad! eene blooте toevalligheid! wie kan er zich te regt op beroemen?" Zoo spreekt neuswijze bedilzucht, of een geest van wereldburgerschap die uit eigen verdiensteloosheid ontspruit, en in volkomene onverschilligheid eindigt! Zeven steden betwistten malkanderen de eer den eenigen Homerus tot wieg en bakermat te hebben verstrekt, en zoo lang er steden en Republieken bestonden vonden zij haren regtmatigen roem in de groote mannen die binnen hare muren het levenslicht het eerst hadden gezien. Zonder hier het *vox Populi*, *vox Dei!* te willen uitroepen, schoon wij deze spreuk, waar men ze te pas aanbrengt, niet verachten, vinden wij dezen roem in de rede gegrond. Het is voor den mensch niet hetzelfde waar hij geboren wordt. Plant de loot van een edelen vruchtboom in een steenachtigen grond, in eenen vochtigen hoek van uwen hof, waar geen koesterende zonneschijn hem genaakt; zoo hij al tot eenen boom opgroeit, de sappige vrucht zal schaars uw gehemelte streelen. De mensch die in gunstige omstandigheden, den invloed van een geschikt onderwijs, de leiding van bekwame opvoeders, omringd van navolgenswaardige voorbeelden, naar het goede en schoone leert streven, en zijnen naam onsterflijk maakt, zou zeer waarschijnlijk, had het hem aan alle die middelen ter vorming ontbroken, een onbeduidend een weinig beteekenend wezen geworden zijn. Vindt men er van de tien duizend wel een' eenigen, bij wien de ingeschapene kracht van het Genie zich zelven ontwikkelt, waar de geest zich zelven te midden door de nevelen, die hem omringen, een' weg baant tot het licht? Kan dus eene stad eene gansche reeks van beroemde mannen optellen, die binnen hare muren geboren zijn, dan mag men het daar voor houden, dat het haar steeds noch aan middelen tot vorming der jonge verstanden, noch aan navolgenswaardige voorbeelden moet hebben ontbroken.

En nu tot staving van het geschrevene en toepassing op het *oude Dockum* — want reeds in het jaar 248 N. C. G. werden, mag men de oude verhalen gelooven, hare grondslagen gesticht — eene kleine lijst, die misschien nog aanmerkelijk zou kunnen vermeerderd worden, van geleerde mannen, alle *Dockumers van geboorte*, die ik van tijd tot tijd onder het lezen heb aangeteekend.

In het laatst der vijftiende eeuw is bij deze stad geboren JOANNES DOCKEM, zijnen toenaam ontleende hij van zijne geboortestad. Als gelukkig beoefenaar der Regtsgeleerdheid bekleedde hij vele jaren te Keulen een' leerstoel, verbreidde zijnen roem door zijne geschriften, vervulde eene aanzienlijke plaats in het Kamergerigt te Spiers, en stond, naar Keulen teruggekeerd, den Hertog van Cleef met zijnen raad bij. Hij was een vriend van den geleerden Bocke van Ayta. Zie Prof. *de Wal*, Oratio de ICt. Fris. annot. p. 36.

Omstreeks denzelfden tijd leefde een ander Regtsgeleerde REINIER VAN DOCKUM, ook bekend door den geslachtsnaam van BOGERMAN, later door hem aangenomen. Hij was *Dockumer* van geboorte. Men vindt hem vermeld als secretaris der steden Campen en Groningen. Doch buiten een schatbaar Repertorium van de archiven en voorregtsbrieven van eerstgemelde stad, wijdde hij zijne pen aan den roem der Friesen, wier oorsprong, eigennamen en spreekwoorden hij te boek stelde, Zie *Wassenbergh*, Taalkund. Bijdragen, II St. Voorrede bl. X en bl. 165 en volgg.

Ten zelfden tijde bloeide de veel beroemde Genees- en Wiskundige GEMMA FRISIUS, omstreeks het jaar 1500 mede te *Dockum* geboren. Hij was Hoogleeraar in de Geneeskunde aan de Leuvensche Hoogeschool, en in hooge gunst bij Keizer Karel V. Door geleerde Wis- en Sterrekundige schriften, en uitgevondene werktuigen heeft hij zijnen naam onsterflijk gemaakt. Zie *C. Ekama*, Orat. de Frisia Ingeniorium Mathematicorum fertili p. 14 sqq.

In den jare 1539 werd te *Dockum* geboren JUCKE VAN BEYMA, te Wittenberg, Leijden en Franeker achtervolgens als Regtshoogleeraar onder den naam van JULIUS A BEIJMA beroemd geworden, en eindelijk als Raad in den Hove van Friesland uit dit leven gescheiden. Van zijne grondige regtskennis mogen nog zijne geschriften getuigen. Zie *Vriemoet*, Athenae Frisicae p. 86 sqq.

Tenzelfden tijde verwierf de weinige jaren later te *Dockum* geborene JACOBUS BOURICIUS eenen gansch niet gemeenen roem als uitstekend Advocaat voor den Hove van Friesland. Gelukkig in de ontwarring der neteligste zaken, besteedde hij de welverdiende rust op het eind zijner dagen aan de zamenstelling van verscheidene zoo regts- als letterkundige geschriften. Zie *de Wal* t. a. p. pag. 237 sqq.

Door Staatkundige bekwaamheden, meer nog door zijne der geschiedenis gewijde pen, muntte ook LIEUWE (of LEO) VAN AITSEMA in den jare 1600 te *Dockum* geboren boven zijne tijdgenooten uit. Zijn groot werk: *Saken van Staet en Oorlogh*, is eene schatbare verzameling van wetenswaardige zaken. Zie *de Wal* t. a. p. pag. 145.

Wien harer regtsgeleerden kan Friesland gelijk stellen aan den grooten ULRICUS HUBER, dien wij wel in de eerste plaats haddeн mogen noemen, zoo niet zijne geboorte in den jare 1636 binnen *Dockum* hem eerst nu zijne plaats aanwees. Deze slechts met de grootste mannen te vergelijken uitlegger der Romeinsche en Vaderlandsche wetten, en grondvester van eenen nieuwen tak der wetenschap, het *Staatsregt*, zette der Vaderlandsche Hoogeschool en het Vaderlandsche Geregtshof beide een' schier ongekenden glans bij.

ADRIANUS BERGSMA in 1702 te *Dockum* geboren, oefende door zijne Staatkundige bekwaamheden, eerst in de Indien, vervolgens in het Vaderland, waar hij bijna onafgebroken zitting had in de Staten-Generaal, een groot gezag. Zie *Scheltema* Staatk. Nederl. I D. bl. 85.

Ook de geleerde PETRUS BRANTSMA Raad in den Hove van Friesland, die met den beroemden P. Wierdsma, Frieslands oude wetten, met eene vertaling en grondige aanmerkingen verrijkt, heeft in het licht gegeven, was te *Dockum* geboren.

Zoo deze lijst U, Mijnheer de Redacteur, niet ongevallig is, en uwes erachtens iets kan medewerken ter bereiking van het zeer regtmatig en prijzenswaardig doel dat zich de schrijver van het in UEd. Mengelwerk geplaatste stukje, DOKKUM getiteld, heeft voorgesteld, dan zult gij door de plaatsing dezer regelen geen' ondienst doen aan

Een' Fries, die geen Dockumer is, maar waarheid en regtvaardigheid lief heeft.

NB. Men zoude voorzeker, gelijk de Schrijver van dit stukje zelf zegt, deze lijst merkelijk kunnen vermeerderen; dan alleen willen wij nog vermelden, dat de wijze en eerlijke Staatsman EPO SJUK VAN BURMANIA, in 1698 op *Martena-State* te *Cornjum* geboren, tot Burgemeester van *Dockum* verkozen, en door Willem IV in gewigtige Staatszaken is gebruikt. Een bewijs zijner kunde en vindingrijkheid heeft hij aan het nageslacht ten erfdeel gelaten in de rijke ordonnantie der schilderstukken, geplaatst op de zaal van het Stadshuis te *Dockum*, vertoonende de zinnebeeldige voorstelling van de Geschiedenis dier Stad. Jammer echter, dat de uitvoering niet evenredig is aan het geen de groote geest diens verdienstelijken mans heeft voortgebragt. — Vergel. *Scheltema*. Staatk. Nederl. I. 193; — *Idem*, Gesch. en Lett. Mengelwerk III D., 3 St. p. 193. *Tegenwoord. Staat van Friesland*, II D., waarin de beschrijving wordt gevonden.

Het wezenlijk genie in het vak der schilderkunst, ALLERT VAN DER POORT, te *Dockum* geboren, mogen wij niet vergeten, daar de proeven van zijn meesterlijk penseel ook nog hier ter stede voorhanden zijn. Indien hij het geluk had mogen genieten, van uit de Scholen der Groote Meesters voedsel voor zijnen aanleg en vernuft te kunnen ontvangen, zijne kunst zoude gewis eene zeer hooge vlugt hebben genomen. — Hij overleed in 1807, zes en dertig jaren oud zijnde.

DE REDACTIE.

VERSCHEIDENHEDEN.

WAAROVER MOET THEMIS AL GEEN UITSPRAAK DOEN.

Mejufvrouw Roosje is een aardig naaistertje te Valenciennes; zij is jong, frisch en zedig, maar heeft geen vrijer. Nikolaas is kuiper van zijn ambacht en ondernemend

van aard. Het verveeft hem om niets anders rond te loopen dan om eene ton, en slechts doode spaanders te doen branden; hij brandt van liefde voor het schoone Roosje en draait zoo lang om haar heen, dat hij haar zijne vlam weet mede te deelen. Men begint in Junij te vrijen, laat zich in September afkondigen, en bepaalt het huwelijk in de maand December. Doch helaas, wat is op deze aarde bestendig! Weinige dagen voor de bruiloft verklaart Roosje aan haren Nikolaas dat zij van voornemen is veranderd en dat van het huwelijk niets kan komen. De woedende minnaar raadpleegt alleen zijne wanhoop en ..... zijn Advokaat. Deze raadt den ex-aanstaanden echtgenoot om het ongetrouwe Roosje te dagvaarden tot vergoeding van kosten, schaden en intressen, wegens het nadeel aan zijne reputatie toegebragt, en betaling der uitgaven voor de aanstaande bruiloft gemaakt.

Partijen verschijnen voor de Regtbank te Valenciennes, en eene geheele audientie wordt met de debatten doorgebragt.

„In het vooruitzigt op ons aanstaande huwelijk," zegt onder anderen de eischende Kuiper, „heb ik een huis gehuurd voor 23 franken; heb ik mij een geheel nieuw pak kleederen laten maken, dat nog onaangeroerd in de kast ligt; heb ik meubelen gekocht, eene tafel en eenige stoelen, terwijl ik er voor mij zelven slechts eene behoefde; dit alles heeft mij eenige honderd franken gekost; die ik mij niet zou beklagen, zoo de gedaagde er met mij gebruik van wilde maken. Maar dewijl niets dan hare wispelturigheid, al deze kosten onnoodig heeft gemaakt, is het billijk, dat zij mij ten minsten mijn geld te gelijk met mijne vrijheid terug geve, ten einde mij, alzoo geene dubbele schade te veroorzaken."

„Uwe verliefde spijt," antwoordde de gedaagde Naaister, „doet U eene verschrikkelijk vermetelen eisch instellen. Wie heeft U gelast een kooitje te huren voor dat gij stellig zeker waart het duifje te zullen bezitten? De meubelen welke gij gekocht hebt zijn waarlijk voor U zelven niet te talrijk. Een jongman dient toch wel ééne tafel en eenige stoelen te bezitten; en wat uwe kleederen betreft, wat zal ik daarmede doen? Zal ik een nieuwe lakensche mantel laten maken van uw zwarten rok, die zich nog in zijn geheel bij den kleedermaker bevindt? Kan ik zonder tegen het decorum te zondigen de broek aantrekken van een man, die mijn echtgenoot niet is? Houdt ze dus voor U ten dienste van eene geschiktere gelegenheid: een zoo welgemaakt jongeling kan overal te regt komen. Zoo gij het huis, dat gij gehuurd hebt, niet wilt betrekken, zullen alle buren daarbij winnen. Niemand wenscht toch eene kuiper in zijne nabijheid. Wat de belofte betreft, die ik U gedaan heb, ik heb U dezelve niet schriftelijk gegeven, zij is dus niet executabel, zoodanig luidt de wet, dit leert ons de juris prudentie."

Na deze en diergelijke fraaije redeneringen, gerugsteund door de regtskundige gronden van Mr. Dupont, als Advokaat van den eischer, en van Mr. Francois, als Advokaat van de gedaagde, heeft de Regtbank van eersten aanleg te Valenciennes dadelijk vonnis gewezen, waarbij Mejufvrouw Roosje wordt gecondemneerd aan haar gewezen vrijer te betalen 200 franken, en de kosten tot schadevergoeding.

Het is niet te veel voor Mejufvrouw Roosje als zij voor dien prijs van een kwaad echtgenoot af is.

Het is zeer weinig om haren aanstaande tot vergoeding te strekken voor het verlies van eene schoone vrouw.

T A A L.

Zeker heer *de Bonald*, zegt in het *Journal de Debats* in zijne *Reflections Philosophiques*, dat hij overtuigend heeft bewezen, de natuurlijke en zedelijke onmogelijkheid van de uitvinding der spraak door den mensch zelven. Het is genoeg daardoor bewezen, zegt hij, dat de doofgeborenen ook stom zijn.

Ik zoude uit de aanvoering van deze daadzaak als een bewijs, veeleer besluiten, dat de Wijsgeer *de Bonald* zelf een stommeling is, want vindt en vormt zich niet de doofgeborene eene teeken-taal, hoezeer gebrekkig, en geene spraak? — Verder betoogt de schrijver krachtens zijne nu bewezene stelling, dat een hooger wezen den mensch heeft leeren spreken, vooral onderwezen in de *partes orationis*, omdat die in alle talen bijna gelijk zijn. — Zoodanig eene wijsbegeerte is in staat het gansche menschdom van verbazing stom te doen worden! —

T A B A K.

Niets is zoo schielijk en algemeen in gebruik gekomen dan de tabak. In den beginne had hij eene menigte tegenstanders: even zoo als er een groot aantal vereerders gevonden werd. Een Sultan en Szaar, en een Koning van Pruissen verboden hunne onderdanen den tabak, op straf den neus of zelfs het leven te verliezen. Paus *Urbaan VIII* deed door eene bulle allen in den ban, die in de kerk snoven. Koning *Jacob I* van Engeland schreef een dik boek tegen de tabak en snuif, om, zoo als Z. M. te kennen gaf, de hersenen, de longen en de huishouding zijner onderdanen onbesmet te houden. — De geneeskundige faculteit te Parijs bewees openlijk in eene thesis de schadelijkheid van dit kruid, om het even als rook- of snuiftabak gebruikt, bij welke verdediging men tevens, als iets zeer bijzonders, opmerkte, dat de doctor, die als Voorzitter fungeerde, gedurende de gansche voordragt de doos niet uit de hand legde, en het eene snuifje na het andere nam.

*** Getrouwd:
ARUM, den 27 Februarij 1830. LAMBERTUS J. SLUITER, en LIJSBERT S. KOOISTRA.

*** Getrouwd:
LEEUWARDEN, den 4 Maart 1830. G. STELLINGWERF, en E. DIJKSTRA.

*** Heden namiddag om half twee ure, verloste van een' welgeschapen ZOON PIETJE DIJKSTRA, Huisvrouw van Js. WENTZEL.
LEEUWARDEN, den 23 Februarij 1830.

*** Heden verloste van eenen ZOON, ALAGONDA KEIZER, geliefde Echtgenoot van JAN POSTHUMUS Fz.
ACKRUM, den 25 Februarij 1830. *Med. et Art. Obst. Doctor.*

*** Heden avond verloste voorspoedig van eenen welgeschapenen ZOON, DOROTHEA MARIA TERHORST, Echtgenoot van J. C. NAUTA.
LEEUWARDEN, den 2 Maart 1830.

*** Mijne geliefde Echtgenoot, T BOUMA, verloste op heden zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER. D. BROUWER.
BOLSWARD, den 2 Maart 1830.

*** Heden verloste van eene welgeschapene, doch doode DOCHTER, T. T. VLINK, geliefde Huisvrouw van H. VAN DER FEER.
SNEEK, den 3 Maart 1830.
Familie en Vrienden gelieven deze, als eene bijzondere kennisgeving aan te nemen.

*** Heden verloste mijne geliefde Echtgenoot, ANTJE GROENEVELDT, van een dood KIND; de blijde hoop, waarmede wij ons een' geruimen tijd streelden, is hierdoor tot onze bittere droefheid, niet weinig verijdeld.
LEEUWARDEN, den 4 Maart 1830. J. R. RUITENSCHILD.
Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene, als bijzondere kennisgeving aan te merken.

*** Heden avond verloste van eene welgeschapene DOCHTER, GRIETJE S. POSTMA, geliefde Echtgenoot van L. P. OPPEDIJK.
WOUDSEND, den 5 Maart 1830.
Deze dient tot kennisgeving aan Familie en Bekenden.

*** Heden verloste van eenen ZOON, A. T. POSTHUMUS, geliefde Echtgenoot van H. J. VAN STRATEN.
DOKKUM, den 7 Maart 1830.

*** Heden overleed alhier, diep betreurd door zijne kinderen en overige betrekkingen, de Heer JACOB ONEIDES. Eene kortstondige ongesteldheid maakte in het 54ste jaar zijns ouderdoms op het onverwachtst een einde aan zijn leven, zoo geheel aan de zorg en liefde voor zijne thans ouderlooze kinderen toegewijd.
BOLSWARD, den 28 Februarij 1830.
NB. Vrienden en bekenden gelieven deze algemeene kennisgeving als eene bijzondere aan te merken.

WORKUM, den 1 Maart 1830. Heden avond ten acht ure, trof ons andermaal een gevoelige slag, door het overlijden van onze geliefde Moeder, JOUKJEN JANS WESTERBAAN, Weduwe van wijlen ROMKE LOLLES STEENSMA, in den bloeijenden leeftijd van ruim 39 jaren. Eene hevige ziekte van slechts elf dagen, maakte een einde aan haar werkzaam, en voor hare zeven nog allen minderjarige kinderen, zoo nuttig leven. Wij betreuren in haar eene teederbeminde en brave Moeder, wier nagedachtenis ons en de familie, steeds in zegening zal blijven.
L. R. STEENSMA. Bz.
Namens mijne Broeders en Zusters.
Dienende deze tot communicatie aan alle Vrienden en Bekenden, zoo binnen als buiten de stad.
NB. *De Bakkers-affaire zal op naam der Erven R. L. STEENSMA, worden gecontinueerd.*

*** Heden morgen ten half elf ure, overleed tot mijne innige droefheid, na eene genoegelijke echtvereeniging van veertig jaren, aan de gevolgen eener beroerte en bijkomende koortsen, mijne hartelijk geliefde Echtgenoot, de Welgeborene Vrouwe JOHANNA MARIA VAN HAERSMA, in den ouderdom van ruim zes en zestig jaren.
LEEUWARDEN, den 1 Maart 1830, M. VAN VIERSSEN.

*** Gister avond vijf ure, ontsliep zeer zacht en gerust, onze innig geliefde Moeder, Mejufvrouw JOHANNA BESEMER, laatst Weduwe van wijlen den Heer H. J. BANKEN, doch vroeger Weduwe van wijlen den Heer J. METZ. Zij bereikte den ouderdom van 76 jaren. — Zij was het liefderijk vereenigingspunt harer talrijke Familie. — Zacht ruste hare assche, terwijl hare nagedachtenis altijd bij ons en bij allen die haar gekend hebben, in zegening zal zijn.
LEEUWARDEN, den 4 Maart 1830. P. J. METZ.
Mede uit naam mijner Broeders en Zusters.

*** Heden avond ten 9 ure overleed, na eene langdurige sukkeling, ons eenigst en geliefd Kindje PIETER, in den jeugdigen leeftijd van 2 jaren en 2 maanden.
Hoe dat ons hart geschokt is, gevoelt een ieder gevoelig ouderhart met ons, te meer daar het de tweede is onzer lievelingen, binnen de 9 maanden.
LEEUWARDEN, den 6 Maart 1830. S. TOENS. E. BROUWHAMER.

*** Het KIND ons den 10 der vorige maand geschonken, bezweek heden tot onze bittere droefheid, zeer onverwachts, onder den aanval van hevige stuipen.
LEEUWARDEN, den 7 Maart 1830. J. POL. A. POL, geb. SNBOUTS.

De Prijs der BOTER te Leeuwarden, den 5 Maart 1830, *f* 30 : 00.
De In- en Uitlandsche Rogge en Tarwe was dien zelfden dag: Rogge *f* 167 : 25 het Last.
Tarwe *f* 9 : 83 de Mudde.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.
AMSTERDAM, den 6 Maart 1830.

Werkelijke Schuld...	2½	pct.	65½	a	65⅞
Rest. Uitgestelde dito...		„	1$\frac{11}{16}$	a	1$\frac{23}{32}$
Kans-Biljetten		*f*	28½	a	29⅛
Amortisatie Sijndicaat	4½	pct.	100	a	100½
Losrenten..........	2½	„	99	a	99⅛
Nederlandsche Handm.	4½	„	94¾	a	95
Obligatien Rusland...	5	„	105¼	a	105½
Nieuwe Inschrijving.	5	„	105¼	a	105½
Russische Inschrijving	6	„	75¼	a	75½
Certificaten dito.....	6	„	75¾	a	75½
Rusland Hamburg...	5	„	102¾	a	103
Idem Negot. Londen	5	„	102¾	a	103
Weenerbank.........	5	„	102¾	a	103
Idem.............	4	„	94	a	94½
Weener Bank-actien..		„	1570	a	1575
Aandeelen *Rothschild* *f* 100		*f*		a	
Idem......... *f* 250.	4	pct.		a	
Idem Metaliek.......	5	„	100¼	a	100¾

Idem te Londen.....	5	pct.	100¾	a	100¾
Spanje 1805.........	5½	„	72¾	a	73¼
Idem 1822..........	5	„	12½	a	12¾
Engeland geconsol....	3	„	92½	a	92¾
Fransche Fondsen....	3	„	83¼	a	83¾
Certificaten dito.....	3	„		a	
Napelsche Certificaten	5	„		a	
Idem Nieuwe.......	5	„	87¼	a	87⅝
Idem in Londen.....	5	„	98½	a	99
Poolsche Aand. 1829.		„	109	a	110
Oblig. Portugal.....	5	„	58½	a	59½
„ Grieken......	5	„	47	a	50
„ Braziel.......	5	„	69½	a	70½
„ Mexico......	5	„	23	a	24
„ Idem........	6	„	27½	a	28½
„ Columbia 1824	6	„	21	a	22
„ Peru........	6	„	16	a	16½

DE GRIETMAN AD INTERIM VAN DONIAWERSTAL, convoceert mits deze de Floreenpligtigen van deze Grietenij, om te compareren op volgende dagen en uren, als die van:

Oosterhaule,... op Donderdag den 18 Maart 1830, des voormiddags ten 9 ure.
Nijega,....... ———— 10 ure.
Oldeouwer,.... ———— 11 ure.
in de Kerk te Oosterhaule. —
St. Nicolaasga, dienzelfden dag, des namiddags ten 3 ure.
Doniaga,...... ———— 4 ure.
in de Kerk te St. Nicolaasga. —
Tjerkgaast,.... op Vrijdag den 19 Maart 1830, des voormiddags ten 9 ure.
in de Kerk te Tjerkgaast. —
Idskenhuizen,.. denzelfden dag, des namiddags 2 ure.
Legemeer,..... ———— 3 ure.
in de Kerk te Idskenhuizen. —
Langweer,..... op Zaturdag den 20 Maart 1830, des voormiddags ten 9 ure.
Teroele,....... ———— 10 ure.
Oostsmalbrugge, ———— 10 ure.
Dijken,....... ———— 11 ure.
Boornzwaag,... ———— 12 ure.
in de Kerk te Langweer. —
Goingarijp,.... op Maandag den 22 Maart 1830, des voormiddags ten 10 ure.
in de Kerk te Goingarijp. —
Broek,........ denzelfden dag, des middags ten 12 ure, in de Kerk te Broek.

Ten einde te stemmen wegens de Grietenij Doniawerstal, *twee* DIJKSVOLMAGTEN, voor de Contributie der Zeven Grietenijen en de stad Sloten, alsmede een' generalen ONTVANGER der Floreenen, voor dezelfde Grietenij, alles overeenkomstig het deswege bestaand Reglement. —
Langweer, den 3 Maart 1830.
De Grietman ad interim voornoemd, T. VAN HETTINGA.
Ter ordonnantie van dezelve, T. S. v. D. LEIJ.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN HASKERLAND, convoceren mits deze de stemgeregtigde Floreenpligtige Ingezetenen, der respective Dorpen dezer Grietenij, om te compareren op navolgende tijden en plaatsen, ten einde eenen nieuwen generalen FLOREEN-ONTVANGER over opgemelde Grietenij te stemmen, ingaande de Floreen met primo Maart 1830, en verschijnende den 1 Maart 1831 voor het laatste termijn:

Die van *de Joure*,.....	op Donderdag den 15 April 1830, des	voorm.	10 ure	op het Grietenij-huis te Joure.
Die van *Westermeer*,..	————	midd.	12 ure	
Die van *Snikzwaag*,...	————	namid.	3 ure	
Die van *Nijehaske*,...	op Vrijdag den 16 April 1830, des	voorm.	10 ure	in de respective dorpsKerken aldaar.
Die van *Oudehaske*,..	————	midd.	12 ure	
Die van *Haskerhorne*,	————	namid.	2 ure	
Die van *Haskerdijken*,	op Zaturd. den 17 April 1830, des	voorm.	10 ure	

Joure, den 3 Maart 1830.
Grietman en Assessoren voornoemd, H. DALMOLEN, *Vt.*
Ter ordonnantie van dezelven, D. DE VRIES, *Secretaris.*

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN HASKERLAND, convoceren mits deze de stemgeregtigde floreenpligtige Ingezetenen van den dorpe Haskerdijken, om te compareren op Zaturdag den 17 April 1830, des namiddags ten een ure, in de Kerk aldaar, ten einde eenen nieuwen Dorps-Floreen Ontvanger van Haskerdijken te stemmen, in te gaan met primo Maart 1831.
JOURE, den 3 Maart 1830.
Grietman en Assessoren voornoemd, H. DALMOLEN Vt.
Ter ordonnantie van dezelven, D. DE VRIES, *Secretaris.*

HET GRIETENIJ-BESTUUR VAN OPSTERLAND, noodigt bij deze uit, Onderwijzers van den tweeden of des noods van den derden rang, welke genegen mogten zijn te dingen naar den post van Onderwijzer te Wijnjeterp, waaraan die van Koster, Voorzanger en Klokkenist tevens zijn verbonden, welke School ten gevolge verplaatsing van den Onderwijzer *H. Ferwerda* naar Blija vakant is geworden, om zich met overlegging van de vereischte stukken vóór den 20 Maart 1830, franco aan te melden ter Secretarie van Opsterland, en zich tevens tot het ondergaan van een vergelijkend examen, op Donderdag den 25 Maart 1830, des voormiddags ten 10 ure te sisteren in het Grietenijhuis te Beetsterzwaag. — De vaste inkomsten van dezen post bedragen jaarlijks *f* 150 uit de Grietenijkas, uit de Kerkvoogdijkas *f* 75; de Schoolgelden van 40 tot 80 leerlingen, bedragen 40 cents gedurende het winter halfjaar, en 5 cents des weeks, gedurende den zomer; de Onderwijzer heeft daar te boven het genot van eene goede en vrije Woning, met grooten Tuin.
Beetsterzwaag, den 4 Maart 1830. *Het Grietenij-Bestuur voornoemd*, E. SIJTSEMA.
Ter ordonnantie van hetzelve, D. SURINGAR.

DE Notaris S. P. VAN GOINGA, residerende te Heerenveen, zal, als daartoe regterlijk benoemd, ten verzoeke van den heer *Johannes Tuijmelaar*, koopman te Heerenveen, gemagtigde van zijne principalen, ten overstaan van het Vredegeregt kanton Akkrum, op Maandagen den 22 Maart e. k., bij de beschrijving, en den 29 dier maand aanvolgende, bij de finale toewijzing, telkens des namiddags om 2 uren, ten huize van den logementhouder *Johannes Schaafsma*, in het Tolhuis te Joure, publiek, met uitloving van strijk- en verhooggelden, ter verkoop aanbieden.

1. Eene uitmuntende ZATHE LANDS, met HUIZINGE, SCHURE, HIEMINGE, HOVINGE, BOOMEN en PLANTAGIEN cum annexis, met en benevens de daaronder behoorende WEID- en HOOILANDEN, te zamen groot circa 42 bunders, staande en gelegen te Zuidbroek, Grietenij Doniawerstal, nabij de Joure; invoege door *Meine Johannes Hooisma*, als huurder wordt bewoond en gebruikt; op St. Petri en den 12 Mei 1831, vrij van huur te aanvaarden.
2. Drie kampen uitmuntend best WEIDLAND, te zamen groot nagenoeg 5 bunders, 87 v. roeden en 89 dito ellen, gelegen in het Meer, bij het Heerenveen, onder het behoor van den dorpe Luinjeberd, in gebruik geweest bij de heeren *Tuijmelaar*, dadelijk bij de finale toewijzing vrij te aanvaarden.

Alles in perceelen, volgens biljetten. — Zijnde de Verkoops-voorwaarden van stonden aan ten kantore van opgenoemden Notaris ter inzage aanwezig.

MR. W. J. HEMSING, Notaris te Balk, zal, ten verzoeke van den Griffier W. VAN EIJCK, aldaar, op Donderdag den 11 Maart 1830, des namiddags ten één ure, ten huize van *Sicerd Johannes Duim*, Kastelein te Rijs, aan de meest en geboodbiedenden verkoopen:

1. Eene uitmuntende en zeer vruchtbare ZATHE en LANDEN, met HUIZINGE, SCHUUR, HIEMINGE en HOVINGE, gekwoteerd met no. 30, benevens de helft der WATERMOLEN, staande en gelegen in de Wiel, onder Mirns, de *Zwarte Schuur* genaamd, groot omstreeks 43½ bunders, alles best Greidland, in den Polder, door den eigenaar *Sieger Jelles Falkena* door den dood ontruimd; te aanvaarden, de Landen op den dag der toewijzing, en de Huizinge en Schuur op 12 Mei 1830.
2. Elf akkers BOUWLAND, gelegen op de Mirnster- en Bakhuistergaast, te zamen groot 2 bunders 65 v. roeden, in 5 perceelen; te aanvaarden de ledig liggende Bouw bij de toewijzing en de bezaaide na inzameling der vrucht; alles breeder bij Biljetten omschreven, op Conditien te vernemen bij den Notaris en Griffier voornoemd.

De Notaris G. ATTEMA, Gz., te Oldeberkoop, presenteert publiek, bij strijk- en verhooggelden, aan de meestbiedenden te verkoopen:

1. Bij AFBRAAK. — Zekere Heeren Huizinge, met Schuur en Stalling, staande en gelegen te Makkinga, in de Grietenij Ooststellingwerf, voormaals door onderscheidene Heeren Grietslieden bewoond geweest, waarin onder anderen een marmeren Schoorsteenmantel en verscheidene groote blaauwe en witte marmeren Vloeren; zijnde aan dit Gebouw eene groote kwantiteit Steen en Lood, en is voor het meerendeel gedekt met beste gladde blaauwe pannen.
2. Ongeveer 400 stuks extra zware en lange Eiken en Beuken STAMBOOMEN; alsmede eenige LINDE- en SPARREBOOMEN, staande bij opgemelde Huizinge te Makkinga, en wel in zoodanige perceelen als zijn afgemerkt en breeder bij Biljetten zijn omschreven, welke van heden af bij opgenoemden Notaris te bekomen zijn.

Wie gading hieraan maken, komen op Vrijdagen den 12 en 26 Maart 1830, bij de provisioneele en finale toewijzing, telkens des namiddags om drie uren, ten huize van den Kastelein *Roelof Post*, in het Roode Hert te Makkinga, en koopen op alsdan voor te lezene Conditien.

De Notaris L. J. MOOI, residerende te Oldeboorn, gedenkt publiek, bij strijk- en verhooggeld, te verkoopen:

Eene schoone en zeer vruchtbare ZATHE en LANDEN, met eene voor weinig jaren nieuw gebouwde en wel ingerigte HUIZINGE, SCHURE en BUITHUIS cum annexis, sampt HOVINGE, BOOMEN en PLANTAGIEN, staande en gelegen aan den Leppedijk, onder Ackrum, in de Grietenij Utingeradeel, de Huizinge gekwoteerd met no. 20, en de Landen groot ongeveer 27 bunders, bij *Tjalling Jacobs Dijkstra* en *Vrouw*, als eigenaars wordende bewoond en gebruikt. De Landen direkt na de finale toewijzing en de Huizinge cum annexis den 12 Mei 1830 te aanvaarden.

Wie daaraan gading maken, komen op Zaturdag den 13 Maart 1830, des namiddags ten 2 ure, ten huize van den Kastelein *Wijbe Meijer*, aan de Oude Schouw onder Ackrum, en den 20 dito, insgelijks namiddags ten 2 ure, ten huize van den Kastelein *Reinder Brouwer*, te Ackrum, bij de finale toewijzing, en koopen op dan voor te lezene voorwaarden, welke intusschen bij den Notaris L. J. MOOI, te vernemen zijn.

BOEREN BOELGOED. De Notaris J. KAMMINGA BOLTJES en de Griffier T. GOSLIGA, beide te Jorwerd, zullen, op Maandag den 15 Maart 1830, des voormiddags ten negen ure, ten huize van *Jolt Jacobs Kalma*, Boer te Hijlaard, bij boelgoed, tegen gereede betaling, verkoopen:

16 Beste melke, kalve en vare Koeijen, 1 Rier, 4 Hokkelingen, 1 zwart Merriepaard, 5 klampen of ongeveer 10 koeseten best gewonnen hooglandsch Hooi, 2 Hooiwagens, 1 beste Chais, 1 Sleeptrog, 1 Karnmolen, 1 Karne met koperen hoep, 1 beste koperen Kaasketel, 4 koperen Emmers, 20 Melkaden, 1 Boteraad, 2 Brokaden, 3 Molkentijnen, houten Emmers, 1 Balkladder, Tobben, 1 Tieme, Harken, Vorken, Paardetuig, Barten, Hekpalen, Damleggers, een halve Meshoop, Kret- en Dongplanken, 1 Veltafel, 1 Bed en Peul, 2 Jagtgeweren, eenige verdere losse Goederen, en voorts alles wat tot eene complecte Boerderij behoort, en ten dage des boelgoeds te voorschijn zal worden gebragt.

MR. J. HANEKUIJK, Notaris te Harlingen, zal, op Woensdagen den 17 en 31 Maart 1830, bij de beschrijving en finalen palmslag, telkens des avonds ten 7 ure precies, in het logement Roma aldaar, verkoopen:

1. Eene uitmuntende ruim gebouwde HUIZINGE en groot HOUTSTEK cum annexis, staande aan de Bolswarder vaart, even buiten de Kerkpoort onder de jurisdictie van de stad Harlingen, in wijk I no. 22.
2. Eene wel terneringstaande KOOPMANS-HUIZINGE cum annexis, staande bij de Franeker pijpen te Harlingen, in wijk D no. 74, door Schipper *Pereboom* wordende bewoond.
3. Eene hechte HUIZINGE cum annexis, staande aan den Noordkant van de Schritsen te Harlingen, in wijk F no. 126, door *Meine Lieuwes de Jong*, wordende bewoond.
4. Eene HUIZINGE cum annexis, staande in de Karmanstraat te Harlingen, in wijk B no. 110, door *B. H. v. d. Wal*, wordende bewoond. — Alle welke perceelen zijn te aanvaarden op den 12 Mei 1830.

De Notaris A. STINSTRA, te Franeker, zal, ten verzoeke van den Griffier J. STINSTRA, aldaar, op Donderdag den 18 Maart 1830 finaal, om twee uren na den middag, ten huize van den Koffijschenker *E. S. Wink*, aldaar, aan de meestbiedenden verkoopen:

1. Eene ZATHE en LANDEN, met eene voor weinige jaren veel verbeterde HUIZINGE, no. 15, SCHUUR en HORNLEGER, groot zes en twintig bunders, meest Greidland, alles staande en gelegen onder den dorpe Hitsum, bij de Erven van *Douwe Minks Doijema* in gebruik; de Gebouwen op den 12 Mei 1830, en de Landen bij den palmslag te aanvaarden voor den kooper; waarop over het geheel geboden is *f* 12587 : 62½.
2. Eene HUIZINGE, SCHUUR en STALLING voor tien Koeijen, met den daarbij gelegenen TUIN en 3 bunders 67 v. roeden uitmuntend GREIDLAND, alles staande en gelegen op Zevenhuizen aan de Trekvaart onder Franeker, de Gebouwen met no. 7 gekwoteerd, bij de Weduwe *Klaas Harmens Mulder* als eigenaarsche in gebruik; als voren te aanvaarden; waarop over het geheel geboden is *f* 3145.
   Geschiedende deze verkoop in zoodanige 21 perceelen, als nader bij de Biljetten zijn bepaald en omschreven.
3. Eene HUIZINGE, BLEEKVELD, TUIN en ERVE, staande en gelegen vooraan, aan het Oostvliet, no. 24, te Franeker, bij *Jacob Alberts van der Meer* bewoond geweest, en met den dood ontruimd; den 12 Mei 1830 te aanvaarden; waarop geboden is *f* 938 : 75.
4. Eene HUIZINGE, AARDAPPELPAKHUIS no. 41, BLEEKVELD, TUIN en ERVE, mede aan het Oostvliet, aldaar, bij *Libbe Jacobs van der Meer* bewoond, en als voren te aanvaarden; waarop geboden is *f* 880.

De Notaris STINSTRA, te Franeker, zal, op Maandagen den 22 Maart 1830, provisioneel, en den 29 daaropvolgende, finaal, telkens des avonds ten zeven ure, in het Koffijhuis van *E. S. Wink*, te Franeker, publiek, bij strijk- en verhooggeld, presenteren te verkoopen:

Een HALF TREKVEER, van Franeker op Leeuwarden, vice versa, met gelijk AANDEEL in het in den jare 1819 nieuw uitgehaalde en geheel met digte Kistbanken betimmerde SCHIP nummer één, en verder toe- en aanbehooren, aan *Pieter Boltjes* in eigendom toebehoorende, en thans bij *Gerrit Roukema* in huur; den 12 Mei 1830 vrij te aanvaarden.

De Notaris STINSTRA, te Franeker, zal, op tijd en plaats voornoemd, publiek, bij strijk- en verhooggeld, en wat de twee eerste perceelen betreft op geregtelijke autorisatie, presenteren te verkoopen:

1. Eene HUIZINGE, STALLINGE en ERVE, te Franeker, in wijk T. W., no. 11, bij *IJsbrand Martens van Erven* bewoond.
2. Eene HUIZINGE, STALLINGE, WAGENHUIS en ERVE in wijk E. N., no. 19 en 20, aldaar, bij de Weduwe *Jacob Doijema* bewoond.
3. Eene HUIZINGE en ERVE, in wijk E. W., no. 93, aldaar, bij *Abraham Terdu* bewoond.
4. Eene HUIZINGE en ERVE, in wijk E. W., no. 84, aldaar, bij *Jan Pieters Kiestra* bewoond.
5. Eene HUIZINGE, STALLINGE en ERVE, aan den Grachtswal, te Franeker, Oostvliet no. 15, bij *Marten Jans Hoogterp* bewoond.
   Alles den 12 Mei 1830 vrij te aanvaarden.

De Notarissen TELTING en STINSTRA, te Franeker, zullen, op Maandagen den 22 Maart 1830, provisioneel, en den 29 daaropvolgende, finaal, telkens des avonds ten zeven ure, in het Koffijhuis van *E. S. Wink*, te Franeker, publiek, bij strijk- en verhooggeld, presenteren te verkoopen:

Eene HUIZINGE en ERVE, staande en gelegen binnen Franeker, in wijk T. W., no. 12, door de eigenaars *Tjerk van der Meulen* en *Vrouw* onlangs met er dood ontruimd; den 12 Mei 1830 of ook wel eerder vrij te aanvaarden, en des Zaturdags vóór de zitdagen te bezigtigen.

UIT DE HAND TE KOOP: 15 Weiden uitmuntend best gewonnen hooglandsch HOOI. Te bevragen bij RITSKE DE JAGER, in het Rood Hert, te Leeuwarden.

HOUTVEILING TE SNEEK.

MR. J. J. WIERSMA, Notaris te Sneek, presenteert, op Dingsdag den 16 Maart eerstkomende, des morgens ten 10 ure, *bij open Water*, publiek te verkoopen: Eene aanzienlijke partij extra mooije, regte en gezeegde Zwolsche eiken Boomen, Hamburger en Lipsche Balken en Klossen, Kromhout, Damleggers, Hek- en Stekpalen, en wat verder genommerd zal liggen op de Werf van *Cool & ter Horst*, bij de voormalige Zoutkeet *Maltha*.

PUBLIEKE VERKOOPING VAN EEN VEERSCHIP.

De Notaris J. P. J. GREIJDANUS, residerende te Heerenveen, zal publiek, bij strijk- en verhooggeld, aan den meestbiedende, presenteren te verkoopen:

Zeker florisant VEERSCHIP, met deszelfs Zeil en Treil en loopend Want cum annexis, varende van het Heerenveen op Workum en Joure, vice versa, zoo het thans door de eigenaars *Klaas Siebes van Dijk* en *Ale Hommes Overwijk* wordt gebruikt; dadelijk bij den palmslag te aanvaarden.

Wie gading maken, komen op Zaturdag den 13 Maart 1830, bij de provisioneele toewijzing, en den 27 Maart daaraanvolgende bij de finale toewijzing, telkens des avonds om 7 uren, ten huize van de Weduwe *Harmen Lammerts Krul*, Kastelein in het Oude Posthuis te Heerenveen, en koopen op Conditien alsdan te verkondigen, welke inmiddels bij opgenoemden Notaris zijn te vernemen.

De Griffier H. SMITH, te Harlingen, zal aldaar, op Woensdag den 17 Maart 1830, precies ten één ure des namiddags, ten sterfhuize van wijlen *Wijbren G. Vellinga*, in leven Voerman te Harlingen, publiek bij boelgoed en gereeden gelde, presenteren te verkoopen:

3 Zwarte kortstaarte Merriepaarden, 1 langstaart bruine Ruin, 1 langstaart zwarte Ruin, 1 vare roodbonte Koe, 5 gelde Schapen, 2 Ganzen, eén blok Hooi, Meshoop, 1 overdekte Wagen met 2 Kussens, 1 Kapwagen met 2 Kussens, 1 Beugelchais met Kussen, 1 Boerenwagen, 1 Gestwagen; voorts Gereiden, Hoofdstellen, een partijtje Haver en Boonen, en hetgeen verder tot eene compleete Voermannerij behoort, en ten dage der verkoop te voorschijn zal worden gebragt.

ANDERS & HANS DEDEKAM, te Arendal in Noorwegen, zich voortdurend bij de Heeren Kooplieden en Schippers aanbevelende, hebben de eer dezelven te informeren, dat bij hen te bekomen zijn goede nieuwe en toppige greenen en vuren BALKEN, JUFFERS, PALEN en andere HOUTWAREN, tot de billijkste prijzen, met gewone prompte behandeling.

UIT DE HAND TE KOOP: Een bijzonder hecht, zeer aangenaam gelegen, en in de twee laatste jaren vergroot en aanmerkelijk verbeterde HEEREN HUIZINGE, met verscheidene ruime vertrekken, alle behangen en de meeste van stookplaatsen voorzien, waarbij een groote fraai aangelegde MOES-, VRUCHT- en BLOEMTUIN, waarin een honderdtal goed dragende exquise Vruchtboomen; — alles gelegen onder de gemeente *Almenum*, grietenij *Barradeel*, en met den 12 Mei 1830 vrij te aanvaarden. Nadere informatien zijn te bekomen bij den eigenaar A. J. MISPELBLOM BEIJER, thans te Leeuwarden.

Bij den Scheepstimmerbaas A. A. TROMP, te Woudsénd, in Friesland, wordt gebouwd, en kan met acht weken van stapel loopen, een groot TJALKSCHIP, lang over stevens 21 el 33 duim, wijd 5 el 23 duim, hol op zijn uitwatering 2 el 30 duim; zeer geschikt om voor de buitenvaart te dienen; hij biedt dit Schip ter verkoop aan. *Brieven franco.*

VERHURING bij besloten Briefjes, van eene *ZATHE* en *LANDEN*, met HUIZING en SCHUUR, groot circa 8 bunders Greid- en ruim 73 roeden, alles vierkant, Bouwland, staande en gelegen onder de Klokslag van Leeuwarden, thans bewoond wordende door *Tjeerd Ates Zijlstra*, en toebehoorende aan de Erven van *Doede Gerbens Miedema*, en zulks voor den tijd van 6 jaren, ingaande Petri en Mei 1830. De Briefjes moeten worden ingeleverd vóór of op den 16 Maart eerstkomende, bij J. C. RITSMA, Onderwijzer te Cornjum, bij wien de Conditien ter lezing liggen.

VERHURING BIJ BESLOTEN BRIEFJES, van eene *ZATHE* en *LANDEN*, gelegen te Burgwerd, de Huizinge gekwoteerd letter B, no. 42, groot 42 bunders 43 v. roeden 88 v. ellen 96 v. palmen, alle Greidlanden, thans bij *Ruurd Aukes Bomsma* in gebruik. De Conditien dezer verhuring welke geschiedt voor den tijd van vijf jaren, ingaande St. Petri en Mei 1830, liggen ter lezing bij den Secretaris BINKES, te Bolsward, bij wien de inschrijving-Biljetten vóór of op den 25 Maart 1830 franco moeten worden ingeleverd.

TE HUUR, voor den tijd van zeven aaneenvolgende jaren, op den 12 Mei 1830 te aanvaarden: Eene WAGENMAKERIJ, staande te Driesum, toebehoorende aan *Albert Jacobs de Vries*, Kastelein aldaar.

Alzoo de Post van NAAIVROUW, in het Old Burger Weeshuis te Leeuwarden, door vrijwilligen afstand, op den 12 Mei 1830 staat open te vallen, worden de gegadigden, mits ongehuwd, tusschen de 30 en 45 jaren oud, van de gereformeerde Godsdienst, en voorzien van voldoende getuigenissen, zoo van hare bekwaamheid tot de bedoelde betrekking, als van een goed gedrag, uitgenoodigd, om ter bekoming der vereischte inlichting, zich te vervoegen aan het Old Burger Weeshuis voornoemd, des Maandags namiddags tusschen drie en zes uren.

De voordeelen aan deze betrekking verbonden bestaan, behalve in eenige nader op te geven emolumenten, in eene jaarwedde van een honderd Gulden, benevens vrije kost en inwoning in het Gesticht.

Met voorkennis van het Ed. Achtb. Bestuur van Wonseradeel, gedenkt het COLLEGIE VAN KERKVOOGDEN van den dorpe Kimswerd, een nieuw *REGISTER der GRAVEN* op het Kerkhof van gemelden dorpe te vervaardigen; ten dien einde worden alle Eigenaars van Graven opgeroepen, om hunne bewijzen van eigendom, vóór den eersten April e. k., aan te geven, bij den Schoolonderwijzer JAN ZEVEN aldaar; terwijl bij gebreke daarvan, zoodanige graven zullen worden gerekend aan de Kerk te zijn vervallen. *Namens Kerkvoogden voornoemd*,
HAITZE BONNEMA, *Secretaris*.

Men presenteert aan den minstbiedende aan te besteden: Het ARBEIDSLOON van eene Schuur te Midlum. De Briefjes moeten vóór den eersten April e. k. franco worden ingeleverd, aan den Heer *JAN JANSZ HUIDEKOPER*, te Midlum, terwijl Bestek en Conditien acht dagen vóór dien tijd, ter lezing liggen in de Herberg van gemelden Dorpe. — Nadere informatien bij bovengenoemde te bekomen.

Allen die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan den nagelaten Boedel van wijlen KLAAS JANS JONKER, in leven Kastelein te Holwert, worden verzocht, daarvan op- en aangave te doen aan den Notaris *B. IJPMA*, aldaar, of aan *JAN KLAZES JONKER*, Kastelein te Dockum, vóór of op den 10 Maart aanstaande. *Brieven franco.*

OPROEPING. Al degenen die iets te vorderen hebben *van*, verschuldigd zijn *aan*, of onder zich hebben *betrekkelijk* de onder beneficie van Inventaris aangevaarde Nalatenschappen van wijlen ANDRIES WOPKES BLEEKER, in leven Mr. Grofsmid, en van wijlen TJITSKE FEDDES GALEMA, in der tijd Echtelieden, gewoond hebbende en overleden te Makkum, worden verzocht daarvan de opgaven *vóór of uiterlijk op den 15 Maart 1830* in te zenden, ten Kantore van den Notaris *P. TADEMA*, te Makkum; zullende, de na dien tijd inkomende pretentien niet meer in aanmerking kunnen komen.

Nieuwe Olie- en Melkmaten,

Van best vertind Engelsch Blik, en nieuwe Tinnen VOCHTMATEN, waar de oude tegen ingeruild worden, zijn tot civiele prijzen te bekomen bij SJOERD VAN DER STEL, Mr. Blikslager te Sneek, bij wien worden gemaakt zeskantige Straat-Lantaarns en vierkantige Reverberes-Lantaarns met flesschen, die in Steden op de straten kunnen hangen en een zeer schoon licht geven; verzoekt gunst en recommandatie, met belofte van eene prompte behandeling.

De ondergeteekende door aankoop eigenaar geworden zijnde van het HUIS en SMEDERIJ, staande in de Breedstraat alhier, en daar zijne affaire reeds uitoefenende, recommandeert zich in de gunst zijner Stad- en Landgenooten, met belofte van eene goede behandeling.
Leeuwarden, den 4 Maart 1830. G. STELLINGWERF, *Grofsmid en Slotmaker.*

In de Stads Tusschen-School te Harlingen, vraagt men eenen ONDERMEESTER van den derden rang, van behoorlijke Getuigschriften voorzien, en geschiktheid bezittende om in eene talrijke School klassikaal te onderwijzen; het salaris is met kost en inwoning jaarlijks *f* 50 à *f* 75. — Adres met gefrankeerde Brieven aan den Onderwijzer.

Drie of vier SCHEEPSTIMMERKNECHTEN, hun werk geheel of ten deele verstaande, kunnen direkt werk bekomen bij *PIETER IJPES SCHUITMAKER*, op het Oostvliet, te Franeker.

Twee SCHRIJNWERKERSKNECHTEN, hun werk goed verstaande, vooral in het bewerken van Mahoniehout, kunnen vast werk bekomen bij *S. VAN BERG*, te Sneek. *Brieven franco.*

Een à twee KOPERSLAGERSKNECHTEN, hun werk liefst geheel, of ten deele verstaande, kunnen direkt werk bekomen bij *F. H. OSWALD*, Mr. Koperslager en Loodgieter op het Grootzand te Sneek.

Een MIDDEL- of STEENKNECHT in een *Oliemolen*, dat werk goed verstaande, en van een goed gedrag zijnde, kan aanstonds werk bekomen, zich vervoegende bij *JAN KINGMA*, te Makkum.

Wie drie SCHAPEN vermist, kan dezelve tegen bewijs van eigendom en betaling der kosten terug bekomen, bij D. WIJBRANDI, te Engelum.

Te LEEUWARDEN, bij P. KOUMANS SMEDING, bij de Hoeksterpoort, letter K, no. 176.